

מאת ליטל דוברוביץקי

הדעה הרווחת היא שאחרי גיי רושים או פרידה כל הכספים, הנכסים והרכוש המשותף מתחלקים תמיד באופן שווה בין בני הזוג. אלא שלא בכל מקרה זה אכן כך. כשבני זוג נפרדים עולות שאלות רבות בנוגע לכספים שמקורם בחלוקת מענקים, אופציות ומניות, זכייה בהגרלות, פיי צויים מתאונת דרכים, פנסיה וזכויות סוציאליות, מוניטין אישי וכו'. באמי צעות עו"ד רות דיין וולפנר, בעלת משרד המתמחה בדיני משפחה וירור, שה, הכנו מדרוך המשיב על שאלות בולטות בתחום.

לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, נכסים שהיו בבעלות אחד מבני הזוג ערב החתונה, או שהתקבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואים, וכן גמלה או פיצויים בגין נזקי גוף, אינם חלק ממכסת הנכסים שעומדים לחלוקה בין בני זוג בומן פרידה או גירוש. עו"ד דיין וולפנר מסבירה כי "הר" ציונל שעומד מאחורי חקיקה זו הוא שאין מדובר בנכסים שנצברו במאמץ משותף, אלא בנכסים אישיים שאינם חלק מהרכוש המשפחתי. אלא שהמי ציאות בבתי המשפט מצביעה על כך שלעיתים מה שנראה לאחד הצדדים כרכוש משותף אינו באמת כזה, ומה שנראה כרכוש נפרד הופך לחלק מהרכוש המשותף, כך שבפועל כל מקרה נבחן לגופו ולפי נסיבותיו".

מתנות וירושות: החוק מוציא משיתוף נכסים שהיו לצדדים טרם הנישואים, וכן מתנות וירושות, כך שעל פניו התשובה לשאלות בתחום אמורה להיות ברורה. אולם לא כך הם פני הדברים כשמדובר בדיני משפחה. "הפסיקה הרחיבה ואפילו העניקה זכויות בנכסים גם לצד שלא היו לו זכויות בנכס שהיה שייך רק לאחד מבני הזוג טרם הנישואים, בעיקר כאשר מדובר בדירת המגורים", מציגת דיין. בפסק דין של בית המשפט העליון נקבעה שתפוח האיש בהדירת המגורים שנרכשה לפני הנישואים, וזאת על סמך העובדה שבני הזוג התכוונו למכור את הדירה ולרכוש במקומה דירה משותפת. בית המשפט העליון קבע כי אותה כוונה עליה הסתמכה האישה מספיקה כדי להכיר בדירה כמשותפת.

איור: גיא מורד

תוכנית החלוקה

כשבני זוג מתגרשים, לא בכל המקרים מתחלקים הכספים והרכוש המשותף באופן שווה ביניהם • מה קובעת הפסיקה ואיך תדעו אם מה שצברתם לפני החתונה יישאר אצלכם? **מדריך**

לענייני משפחה רחבה תביעה של אישה למחצית מכספי זכייה בלוטו שהתקבלו בתקופה שבה היו בני הזוג פרודים, וזאת למרות שלאחר הפרידה הם שבו לחיות זה עם זה, וקבע כי הכספים התיקבלו בתקופה שבה לא חל שיתוף בין בני הזוג, ולפיכך הם אינם משותפים. במרבית המקרים האחרים נקבע כי כספים מזכייה בלוטו הם כספים משותפים לשני בני הזוג, והעובדה שהושגו בדרך זו אינה גורעת מהשיתוף.

חלוקת אופציות: כדי לקבוע האם אופציות הן נכס משותף ששווי יחור לק בין בני הזוג, יש לבחון את תקופת

משותף – הכספים יהיו חלק מהרכוש המשותף. כספי פנסיה הם חלק בלתי נפרד מהרכוש המשותף, אולם קיימים מקרים חריגים שבהם קבע בית המי שפט כי הפנסיה אינה חלק מהרכוש המשותף, בעיקר כשפערי ההכנסה בין בני זוג גדולים מאוד וייתרו אחד מהם עם הכנסה קטנה מאוד לעומת הכנסה גדולה של האחר.

כספי זכייה בהגרלות: בעיקרון מדובר בכספים משותפים העומדים לחלוקה בגירושים. הבעיה מתחילה כאשר הזכייה מגיעה בתקופת הפרידה או בסמוך לגירושים. בית המשפט

כספי גמלה או פיצויים בגין נזקי גוף: חוק יחסי ממון מוציא משיתוף זכויות אלה וקובע כי מדובר בנכס שאינו משותף לבני זוג. יחד עם זאת, גם לגבי כספים אלו – אם הופקדו בחשבון המשותף או הושקעו בנכסים משותפים יראו את בן הזוג שקיבל אותם כאילו התכוון לשתף את הצד השני בכספים אלו. למשל: בעל שקייבל חצי מיליון שקל בגין נזקי גוף בתאונת דרכים והפקיד אותם בחשבון על שמו לא יחלק אותם עם רעייתו בגירושים, אך אם הפקיד אותם בהי שבון משותף או רכש בעזרתם נכס

העבודה שעבורה ניתנו האופציות. אם תקופת העבודה שעבורה ניתנו האופציות חפה לתקופת הנישואים, מדובר בנכס שיהולק בין בני הזוג. אם קיימת חפיפה חלקית, התחשיב יתבצע לפי "כלל הזמן" (Time Rule) המשקלל את תקופת העבודה במה לך הנישואים ביחס לתקופת העבודה הכוללת שעבורה ניתנו האופציות.

מניות ונכסים עסקיים: מניות, חברות ונכסים עסקיים הם חלק מהרכוש המשותף העומד לחלוקה בעת פרידה או גירושים, רק אם נצברו במהלך הנישואים. לעתים קרובות מתנהלים קרבות גירושים מרים על שיתוף בחברות שהוקמו טרם הנישואים, בשל השבחתן במהלך הנישואים, תוך דרישת מחצית משווי ההשבעה. דרישות כאלה מוגשות גם אם מדובר בחברה שעברה בירושה או שהועברה במתנה לאחר הצדדים. בנושא זה אין תמימות דעים והפסיקה איננה אחידה. לבית המשפט טוח פעולה נרחב ושיקול דעת כמעט בלי תי מוגבל לחלק את הרכוש המשפחתי בהתאם לדרך שנראית לו נכונה. lital-do@yedioth.co.il

לדברי רות דיין וולפנר (בתמונה), "לעתים מה שנראה לאחד הצדדים כרכוש משותף אינו באמת כזה, ומה שנראה כרכוש נפרד הופך לחלק מהרכוש המשותף, כך שכל מקרה נבחן לגופו ולפי נסיבותיו"